

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705
E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του υποβληθέντος προς την Ε.Δ.Ε.Υ.Α.

με αριθμ. πρωτ. εισ. 1838/2-7-2012, από τη Δ.Ε.Υ.Α., ερωτήματος.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ:

“Σχετικά με τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας της Π.Ο.Ε. – Δ.Ε.Υ.Α., θα θέλαμε να μας απαντήσετε εγγράφως, α) ποιοί είναι οι περιορισμοί που θέτουν οι Νόμοι, οι Υπουργικές Αποφάσεις κλπ, όπως αναφέρει το άρθρο 4 και

β) σχετικά με το άρθρο 3 της ΣΣΕ, είναι νόμιμη η ένταξη κάποιων εργαζομένων από την υποχρεωτική στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση;”

Επί των ως άνω υποβληθέντων ερωτημάτων έχω να σημειώσω τα εξής:

Α. Όσον αφορά στους τεθέντες περιορισμούς:

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Κλαδικής ΣΣΕ του έτους 2012, «Η

Κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας ισχύει με τους περιορισμούς που θέτουν οι νόμοι, οι υπουργικές αποφάσεις και οι εγκύκλιοι που αφορούν το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής το οποίο ψήφισε η Ελληνική Βουλή».

Ι. Αναφορικά, κατ' αρχήν, με τους **νόμους** καθώς και τις **εγκυκλίους** που αφορούν το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής, η ως άνω διάταξη παραπέμπει συγκεκριμένα, πρωτίστως, στο νόμο **4024/2011** και τις **σχετικές εγκυκλίους** που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή του, αλλά και σε όσους στο μέλλον εκδοθούν με ανάλογο περιεχόμενο.

Στο σημείο αυτό αναγκαίο κρίνεται να γίνει η ακόλουθη διευκρίνιση: Σύμφωνα με το **άρθρο 4 του ν.4024/2011**, «Σύστημα βαθμολογικών προαγωγών και μισθολογικής εξέλιξης των υπαλλήλων του κράτους, των ΟΤΑ Α και Β βαθμού και άλλων φορέων του Δημοσίου τομέα και συναφείς διατάξεις,

«Πεδίο εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ):

α) του Δημοσίου,

β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού,

γ) των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), συμπεριλαμβανομένου του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α).

Επίσης υπάγονται:

α) οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,

β) οι υπάλληλοι της Γραμματείας των Δικαστηρίων και Εισαγγελιών, των Έμμισθων Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων της χώρας,

γ) οι ιατροί υπηρεσίας υπαίθρου και οι μόνιμοι αγροτικοί ιατροί,

δ) οι υπάλληλοι της Βουλής, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό της, και της Προεδρίας της Δημοκρατίας με την επιφύλαξη των οριζομένων στο π.δ. 351/1991 (Αΐ 21), όπως ισχύει,

ε) οι διοικητικοί υπάλληλοι των Ανεξάρτητων Αρχών, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων,

στ) οι υπάλληλοι των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (Π.Ε.Δ.), της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.) και της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝ.Π.Ε.),

ζ) οι υπάλληλοι και, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, οι θρησκευτικοί λειτουργοί των νομικών προσώπων της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας του Χριστού, των εξομοιούμενων προς αυτά κατά την παράγραφο 3, του άρθρου 63, του ν.3801/2009 (Α` 163) των λοιπών εκκλησιών, δογμάτων και κατά το άρθρο 13 του Συντάγματος γνωστών θρησκειών, που επιβαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

2. Υπάλληλοι και λειτουργοί που δεν εμπίπτουν ευθέως στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών, καθώς και οι κατηγορίες υπαλλήλων ή λειτουργών που υπάγονται στο Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Μέρους Β` του ν. 3205/2003 (Α` 297) εξαιρούνται από το Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, με

την επιφύλαξη των διατάξεων του

Οι Δ.Ε.Υ.Α., με βάση τη γραμματική ερμηνεία της ως άνω διάταξης του α.4 του ν.4024/2011, δεν εμπίπτουν άμεσα στο σύστημα βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης που αφορά το Δημόσιο, τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού και τους φορείς του λοιπού στενού Δημοσίου τομέα, που αναλυτικά αναφέρονται στο συγκεκριμένο άρθρο, αλλά ούτε και έμμεσα. Συγκεκριμένα, όπου ο νομοθέτης ήθελε να υπαγάγει τις Δ.Ε.Υ.Α. (ΝΠΙΔ που ανήκουν σε ΟΤΑ) στις διατάξεις του Ν.4024/2011, το έκανε ρητώς και για συγκεκριμένα ζητήματα, (ήτοι α. 21 σχετικά με τις αμοιβές συλλογικών οργάνων, α. 29 παρ.2, α.31 σχετικά με τα ανώτατα όρια αμοιβών και α.34 για την εφεδρεία), έτσι ώστε να μην δημιουργούνται αμφιβολίες για ενδεχόμενη αναλογική εφαρμογή και άλλων διατάξεων στις Δ.Ε.Υ.Α. **Επιχείρημα υπέρ της άποψης αυτής συνιστά, άλλωστε, και η ως άνω ρητή διάταξη της παρ. 2 του α.4 του Ν.4024/2011, κατά την οποία «υπάλληλοι και λειτουργοί που δεν εμπίπτουν ευθέως στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου,.... εξαιρούνται από το Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου.....». Έτσι λοιπόν, όταν π.χ. στην παράγραφο 3 του α. 31 του Ν.4024/2011, προβλέπεται αναλογική εφαρμογή για τις Δ.Ε.Υ.Α., αυτή αφορά αποκλειστικά τη ρύθμιση του ζητήματος των ανώτατων ορίων αποδοχών και τίποτα άλλο.**

Αυτό επιβεβαιώνεται, άλλωστε, και από τη διάταξη της παρ. 9 του α.31 του Ν.4024/2011, σύμφωνα με την οποία, «§9. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κεφαλαίου καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη ή ρήτρα ή όρος συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητικής

απόφασης ή ατομικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας, που καθορίζει αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές που υπερβαίνουν τα ανώτατα κατά περίπτωση όρια που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους.

Ενώ επίσης, σύμφωνα με την παρ. 1 του α.32 του ν.4024/2011, «1. Από την Έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη κατά το μέρος που ρυθμίζει θέματα που διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.

Όπου σε διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή άλλων κανονιστικών πράξεων, γίνεται παραπομπή σε διατάξεις που καταργούνται σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο νοείται ως παραπομπή στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου που ρυθμίζουν το αντίστοιχο θέμα.

Επιδόματα ή παροχές που προβλέπονται από τις καταργούμενες διατάξεις και τα οποία, κατά παραπομπή άλλων διατάξεων, χορηγούνται σε λειτουργούς ή υπαλλήλους, **που δεν υπάγονται** στο Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, **εξακολουθούν** να καταβάλλονται με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι παραπεμπόμενες διατάξεις με εξαίρεση την Οικογενειακή παροχή, η οποία υπολογίζεται και καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17».

Εν προκειμένω, από όλα τα ως άνω, συνδυαστικά ερμηνευόμενα, προκύπτει σαφώς ότι, με το νόμο 4024/2011 καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη, ήτοι μένει ανεφάρμοστη αντίστοιχα και οποιαδήποτε διάταξη ΣΣΕ, στο βαθμό όμως μόνο, που ρυθμίζει

Θέματα που διέπονται από τις διατάξεις του. Για όλα τα λοιπά ζητήματα που εκφεύγουν του πεδίου εφαρμογής του, εξακολουθεί να εφαρμόζεται ως είχε, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η σχετική νομοθεσία.

Ειδικότερα, όσον αφορά στις Δ.Ε.Υ.Α., δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν εμπίπτουν γενικώς στις διατάξεις του ν.4024/2011, αλλά μόνο εν μέρει και για τα συγκεκριμένα ζητήματα των αμοιβών των συλλογικών οργάνων (α.21), των ανωτάτων ορίων αμοιβών των εργαζομένων τους (α.29 παρ.2 και 31), και της κατάργησης κενών θέσεων- εργασιακής εφεδρείας (α.34), οι περιορισμοί στους οποίους αναφέρεται η διάταξη του α.4 της ΣΣΕ του 2012, αφορούν αποκλειστικά τα ζητήματα αυτά και τίποτε άλλο! Για κάθε άλλο ζήτημα έχουν πλήρη ισχύ οι διατάξεις της ΣΣΕ 2012.

Προκειμένου δε να είναι ξεκάθαρο το πεδίο αλλά και ο τρόπος εφαρμογής των ανωτέρω περιοριστικών διατάξεων (21, 29 παρ.2, 31, 34) του ν.4024/2011, έχουν εκδοθεί σχετικά οι εξής εγκύκλιοι, οι οποίες, κατά την διάταξη του α.4 της ΣΣΕ 2012, υπερισχύουν των διατάξεων της και πρέπει να εφαρμόζονται από τις Δ.Ε.Υ.Α.: α) ΕΓΔΕΚΟ 2073 /18-11-2011*, σχετικά με την τήρηση ανωτάτων ορίων αμοιβών στους εργαζόμενους στις Δ.Ε.Υ.Α., β) υπ' αριθμ. 22225 /8-11-2011* (σε συνδυασμό με την από 22-11-2011 συμπλήρωσή της), σχετικά με την κατάργηση των κενών θέσεων ιδιωτικού δικαίου και την εργασιακή εφεδρεία, αλλά και γ) υπ' αριθμ. 78400 /0022 /14-11-2011*, στο βαθμό που αφορά στις προεκτεθείσες διατάξεις του ν.4024/2011 που διέπουν τις Δ.Ε.Υ.Α.

*Τα πλήρη κείμενα των ως άνω εγκυκλίων μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα μου, www.pzygouris.gr, στον ιστότοπο «Εγκύκλιοι».

II. Αναφορικά, στη συνέχεια, με τους περιορισμούς από υπουργικές αποφάσεις που υπερισχύουν των διατάξεων της κλαδικής ΣΣΕ 2012 και με τις οποίες αυτή πρέπει να είναι σύμφωνη, αυτοί είναι επιπρόσθετα οι εξής:

Σύμφωνα με τις διατάξεις της **Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου της 28-2-2012, (ΦΕΚ Α 38)**, που έχει κυρωθεί με νόμο, «Άρθρο 1. Από 14-2-2012 και μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, τα κατώτατα διαμορφωμένα όρια μισθών και ημερομισθίων της από 15-7-2010 ισχύουσας Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, όπως αυτά προβλέπονταν και ίσχυαν κατά την 1-1-2012, μειώνονται κατά 22%.

Από 14-2-2012 και μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής μειώνονται κατά 32% τα κατώτατα διαμορφωμένα όρια μισθών και ημερομισθίων της από 15-7-2010 ισχύουσας Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, όπως αυτά προβλέπονταν και ίσχυαν κατά την 1-1-2012, για νέους, ηλικίας κάτω των 25 ετών. Τα μειωμένα κατά 32% κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για τους μαθητευόμενους της παρ. 9 του άρθρου 74 του ν. 3863/2010 (Α` 115). Η παρ. 8 του άρθρου 74

του ν. 3863/2010, το άρθρο 43 του ν. 3986/2011 (Α` 152) καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση που είναι αντίθετη με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, καταργούνται.

3. Η άμεση προσαρμογή στα νέα μειωμένα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων, όπως καθορίζονται στις προηγούμενες

παραγράφους, δεν προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη των εργαζομένων.

4. Συμφωνίες των μερών που υπολείπονται των νέων μειωμένων κατώτατων μισθών και ημερομισθίων, όπως καθορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, είναι αυτοδικαίως άκυρες ως προς τον όρο αυτό»,

Άρθρο 2, «1. Οι Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας συνάπτονται **εφεξής για ορισμένο χρόνο ισχύος**, η διάρκεια του οποίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα (1) έτος και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.

2. Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας που βρίσκονται σε ισχύ, ήδη 24 μήνες μέχρι την 14-2-2012, ή και περισσότερο, λήγουν στις 14-2-2013.

3. Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας που την 14-2-2012 βρίσκονταν σε ισχύ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 24 μηνών, λήγουν με τη συμπλήρωση τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του, εκτός κι αν καταγγελθούν νωρίτερα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του ν.1876/1990 (Α 27).

4. Οι κανονιστικοί όροι Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που θα λήξει ή θα καταγγελθεί, εξακολουθούν να ισχύουν επί ένα τρίμηνο από τη λήξη ή την καταγγελία τους. Κανονιστικοί όροι Συλλογικής Σύμβασης που έχει ήδη λήξει ή καταγγελθεί ισχύουν για ένα τρίμηνο από την ισχύ του ν. 4046/2012. Με την πάροδο του τριμήνου και εφόσον εν τω μεταξύ δεν έχει συναφθεί νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, εξακολουθούν να ισχύουν από τους κανονιστικούς αυτούς όρους αποκλειστικώς οι όροι εκείνοι που αφορούν α) τον βασικό μισθό ή το βασικό ημερομίσθιο και β) τα επιδόματα ωρίμανσης, τέκνων, σπουδών και επικινδύνου εργασίας, εφόσον

τα επιδόματα αυτά προβλέπονταν στις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας που έληξαν ή καταγγέλθηκαν, **ενώ παύει αμέσως να ισχύει κάθε άλλο προβλεπόμενο σε αυτές επίδομα.** Η προσαρμογή των συμβάσεων στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου γίνεται **χωρίς να απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη των εργαζομένων.** Οι όροι του τρίτου εδαφίου που διατηρούνται, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου αντικατασταθούν από εκείνους της νέας Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ή της νέας ή της τροποποιημένης ατομικής σύμβασης».

Άρθρο 4, «Από 14-2-2012 και μέχρι το ποσοστό της ανεργίας να διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω του 10%, **αναστέλλεται η ισχύς διατάξεων νόμων, κανονιστικών πράξεων, Συλλογικών Συμβάσεων ή Διαιτητικών Αποφάσεων, οι οποίες προβλέπουν αυξήσεις μισθών ή ημερομισθίων,** περιλαμβανομένων και εκείνων περί υπηρεσιακών ωριμάνσεων, με μόνη προϋπόθεση την πάροδο συγκεκριμένου χρόνου εργασίας, όπως ενδεικτικά το επίδομα πολυετίας, το επίδομα χρόνου εργασίας, το επίδομα τριετίας και το επίδομα πενταετίας. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του εθνικού ποσοστού ανεργίας των τελευταίων τεσσάρων τριμήνων, όπως αυτός αποτυπώνεται στην Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛ.ΣΤΑΤ».

Άρθρο 5, «1. Από 14-2-2012 συμβάσεις εργασίας εργαζομένων που προβλέπεται να λήγουν με τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας ή με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης, νοούνται ως συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσης αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2112/1920, όπως ισχύει. Οι διατάξεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και σε επιχειρήσεις, εταιρείες ή οργανισμούς που υπάγονται ή είχαν

υπαχθεί οποτεδήποτε κατά το παρελθόν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός είχε οριοθετηθεί κάθε φορά με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α` 65) ή με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 (Α` 101).

2. Από την 14.2.2012 διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, καθώς και όροι Συλλογικών Συμβάσεων και Διαιτητικών Αποφάσεων, Κανονισμών Εργασίας, Οργανισμών Προσωπικού και αποφάσεων Διοίκησης επιχειρήσεων, που θεσπίζουν όρους που υποκρύπτουν μονιμότητα ή ρήτρες μονιμότητας παρεκκλίνοντας από τους γενικούς κανόνες της εργατικής νομοθεσίας ή/και προβλέπουν την εφαρμογή, αναλογική ή ευθεία, διατάξεων του Κώδικα περί Δημοσίων Υπαλλήλων, καταργούνται. Οι διατάξεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται και σε επιχειρήσεις, εταιρείες ή οργανισμούς που υπάγονται ή είχαν υπαχθεί οποτεδήποτε κατά το παρελθόν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός είχε οριοθετηθεί κάθε φορά με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α` 65) ή με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 1892/1990 (Α 101)».

Όροι, λοιπόν, της Κλαδικής ΣΣΕ 2012, που έρχονται σε αντίθεση με κάποια από τις παραπάνω ρυθμίσεις είναι **άκυροι** και γι αυτό, σύμφωνα και με το α.4 της ΣΣΕ 2012, θα πρέπει να μείνουν **ανεφάρμοστοι**.

Από όλα τα ως άνω, προκύπτει σαφώς ότι, οι Δ.Ε.Υ.Α. αποτελούν μεν **ΝΠΙΔ** Ειδικού Σκοπού, τα οποία διέπονται, κατ' αρχήν, από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας υπαγόμενα αποκλειστικά, ως προς τα εργασιακά ζητήματα, στις διατάξεις των Κλαδικών

Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, εμπίπτουν, ωστόσο, οι επιχειρήσεις αυτές και στον **ευρύτερο δημόσιο τομέα** επηρεαζόμενες εν πολλοίς από τις νομοθετικές προβλέψεις που εκδίδονται στο πλαίσιο γενικότερης ανασύστασης της οικονομίας της χώρας. Η ισχύουσα, επομένως, Κλαδική ΣΣΕ 2012, **διέπει, κατ' αρχήν τις εργασιακές σχέσεις των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α.,** ωστόσο ισχύει, και αυτό αποτυπώνει τελικά η διάταξη του α.4 (της ΣΣΕ 2012), υπό την επιφύλαξη της προνομιακής ισχύος νομοθετημάτων (παλαιότερων αλλά και νέων) που εκδίδονται (ή θα εκδοθούν), ενόψει του γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου προγράμματος δημοσιονομικής στρατηγικής.

Β. Όσον αφορά στη νομιμότητα της ρύθμισης του α.3 της ΣΣΕ:

Σύμφωνα με το **άρθρο 3 της ΣΣΕ 2012**, «Οι εργαζόμενοι της παραγράφου 6 του άρθρου 3 της κλαδικής συλλογικής σύμβασης εργασίας του έτους 2009 εντάσσονται μισθολογικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η προαναφερόμενη παράγραφος αντικαθίσταται ως εξής: **Τεχνικό προσωπικό ειδικοτήτων Ηλεκτρολόγου, Ηλεκτροτεχνίτη, Υδραυλικού, Μηχανοτεχνίτη, Χειριστή Μηχανημάτων, Οδηγού παντός τροχοφόρου αυτοκινούμενου, τεχνίτη ύδρευσης και αποχέτευσης οικοδομικών έργων και οποιασδήποτε άλλης ειδικότητας, χωρίς απολυτήριο Λυκείου ή πτυχίο Μέσης Τεχνικής Σχολής: Εισαγωγικό ΜΚ 25^ο – καταληκτικό ΜΚ 8^ο.**

Η Συλλογική Σύμβαση Εργασίας θεωρείται ότι έχει **ισχύ ουσιαστικού νόμου** και οι σχετικές διατάξεις ουσιαστικού δικαίου που περιέχει έχουν μεν **αναγκαστική ισχύ**, στο βαθμό όμως που **δεν**

προσκρούουν στο Σύνταγμα ή σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου (α.7 ν.1876/1990).

Κάθε νοητός όρος εργασίας μπορεί, κατ' αρχήν, να αποτελέσει περιεχόμενο ΣΣΕ, εφόσον βέβαια δεν είναι αντίθετος με ισχύοντα νόμο δημοσίας τάξεως ή δεν αναφέρεται σε θέματα που τυχόν ρυθμίζονται με αυτόν, διαφορετικά ο όρος της ΣΣΕ είναι άκυρος, εκτός αν είναι ευνοϊκότερος του νόμου αυτού (ΕιρΠατρ 71/2001 ΕΕργΔ 2001,842).

Οι κανονιστικοί όροι της ΣΣΕ πρέπει να συμπλέουν με τις συνταγματικές αρχές όπως και οι νόμοι. Έτσι δεν μπορούν να προσβάλλουν, μεταξύ άλλων, την ισότητα των εργαζομένων ως προς τους όρους εργασίας και αμοιβής όταν δεν δικαιολογείται η άνιση μεταχείρισή τους. Συνεπώς, οι κανονιστικοί όροι των ΣΣΕ (στους οποίους αναμφίβολα περιλαμβάνονται και οι όροι που αφορούν θέματα βαθμολογικής επανεντάξεως) πρέπει να τηρούν τη διάταξη του α.4 του Συντάγματος, εκείνοι δε οι οποίοι αντίκεινται στην άνω Συνταγματική ρύθμιση είναι ανίσχυροι και δεν εφαρμόζονται από τα δικαστήρια, κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο που ισχύει και για τις αντισυνταγματικές διατάξεις των νόμων (ΑΠ 5/88 ΕΕργΔ 48 κα).

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει βέβαια, εκούσια παροχή από το μέρος του εργοδότη προς κάποιον ή κάποιους από τους μισθωτούς που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία.

Σύμφωνα με τη νομολογία, η με ΣΣΕ ευνοϊκότερη μισθολογική

μεταχείριση δεν είναι συνταγματικώς ανεπίτρεπτη, όταν αφορά κατηγορία μισθωτών που παρέχει σε σχέση με άλλη κατηγορία μισθωτών, στην οποία δεν παρέχεται η ίδια εύνοια, **διαφορετική κατά περιεχόμενο και προϋποθέσεις εργασίας**, καθώς επίσης και όταν η διαφορετική ρύθμιση επιβάλλεται από λόγους γενικότερου συμφέροντος και δημοσίου συμφέροντος (ΑΠ 60/96).

Εν προκειμένω, βάσει και της συνδυαστικής ερμηνείας όλων των ως άνω, προκύπτει σαφώς ότι **το άρθρο 3 της ΣΣΕ 2012**, με το οποίο οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι εντάσσονται από την υποχρεωτική στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, **είναι απολύτως νόμιμο**. Πιο συγκεκριμένα:

Κατ' αρχήν, η ρύθμιση που το άρθρο αυτό εισάγει, **βρίσκεται σε απόλυτη συμφωνία με το πνεύμα της Κλαδικής ΣΣΕ 2009**, σύμφωνα με την οποία οι εργαζόμενοι στις Δ.Ε.Υ.Α. **δεν κατατάσσονται στα μισθολογικά κλιμάκια** βάσει αποκλειστικά των τυπικών τους προσόντων αλλά λαμβανομένης, επίσης, υπόψη και **της θέσης** που κατέχουν στην επιχείρηση, **της ειδικότητας** και της προϋπηρεσίας τους (α. 4 ΣΣΕ 2009).

Επίσης, η διάταξη αυτή, **σέβεται απόλυτα και εξυπηρετεί τη Συνταγματική Αρχή της Ισότητας**, εξασφαλίζοντας ίδια αντιμετώπιση, αναφορικά τόσο με τους όρους όσο και με την αμοιβή της εργασίας, σε εργαζόμενους που παρέχουν **την ίδια εργασία, υπό τις ίδιες συνθήκες, ενώπιον του ίδιου εργοδότη**.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον **Πρότυπο Οργανισμό Εσωτερικής**

Υπηρεσίας της Ε.Δ.Ε.Υ.Α., τον οποίο εφαρμόζουν πανομοιότυπα όλες οι Δ.Ε.Υ.Α., προβλέπονται οργανικές θέσεις μόνο για ΔΕ εργαζόμενους με τις υπό κρίση ειδικότητες, ήτοι εργοδηγούς δομικών έργων, τεχνίτες-υδραυλικούς, τεχνίτες δομικών έργων, χειριστές μηχανημάτων έργων, ηλεκτροτεχνίτες, μηχανοτεχνίτες, οδηγούς αυτοκινήτων και μηχανολόγους- τεχνίτες οχημάτων μηχανημάτων, χωρίς να προβλέπεται αντίστοιχη θέση για ΥΕ εργαζομένους με την ίδια ειδικότητα.

Δεδομένου, λοιπόν, ότι υπάρχει προσωπικό, το οποίο δεν έχει μεν τα τυπικά προσόντα, ήτοι απολυτήριο λυκείου ή πτυχίο μέσης τεχνικής σχολής, παρέχει, όμως, υπό ακριβώς τις ίδιες συνθήκες, ενώπιον του ίδιου εργοδότη, την ίδια ακριβώς εργασία με το λοιπό προσωπικό που διαθέτει τα προσόντα αυτά, **είναι απολύτως νόμιμο και σύμφωνο με τη συνταγματική αρχή της ισότητας**, το προσωπικό αυτό να ενταχθεί κι αυτό μισθολογικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, προκειμένου να έχει **την ίδια αντιμετώπιση για την παροχή ίδιας εργασίας** με τους εργαζόμενους της κατηγορίας αυτής.

Διαφορετικά, οποιαδήποτε κατάταξη των υπό κρίση εργαζομένων σε κατώτερη κατηγορία, θα συνιστούσε, για τους ως άνω λόγους, **αδικαιολόγητη άνιση μεταχείριση τους**, καθιστώντας τον όρο της ΣΣΕ **ανίσχυρο** και συνακόλουθα **ανεφάρμοστο**.

Συμπερασματικά, δεδομένου ότι κάθε νοητός όρος μπορεί να αποτελείσει περιεχόμενο ΣΣΕ, η υπό κρίση διάταξη (α.3 ΣΣΕ 2012), από τη στιγμή που δεν προσκρούει σε συνταγματικές διατάξεις ή νομοθετικές διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, είναι απολύτως

νόμιμη και αναπτύσσει πλήρη και αναγκαστική ισχύ έναντι των συμβαλλόμενων μερών.

Αθήνα, 30/ 8 /2012

Ο γνωμοδοτών Δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης